

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ У СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Н.Л. Мірошніченко викладач спеціальних дисциплін,
викладач-методист
Житомирський агротехнічний фаховий коледж

У статті розглядаються особливості організації дистанційного навчання при викладанні спеціальних дисциплін з використанням мультимедійних презентацій.

Ключові слова: дистанційне навчання, мультимедійні технології, мультимедійні презентації.

В умовах сьогодення усі заклади освіти активно розробляють та запроваджують систему дистанційного навчання, яка є особливою формою організації навчального процесу, що базується на використанні новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та забезпечує взаємодію між усіма учасниками освітньої діяльності незалежно від місця їх знаходження. За умов, коли викладач і здобувачі освіти не можуть бути поруч, взаємодія між ними набуває особливої важливості. Від рівня комунікації залежить ефективність навчання, у процесі якого спілкування між учасниками освітнього процесу відбувається в межах штучно створеного комунікативного середовища

Дистанційне навчання визначається як одна з форм організації навчального процесу, за якою усі або частина занять здійснюються з використанням сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій при територіальній віддаленості викладача та здобувача освіти. При такій формі навчання здобувач освіти має пройти шлях від сприйняття інформації до її розуміння, запам'ятовування, відтворення.

Постановка наукової проблеми та її значення

Якість знань, отриманих ними у процесі дистанційного навчання залежить від їх мотивації та зацікавленості до вивчення навчального матеріалу. Мультимедійні технології дають можливість візуалізувати інформацію і таким чином створити можливості для вмотивованого опанування інформацією. Вони є засобом (або інструментом) пізнання на різних етапах заняття [1]. Як показує власний досвід впровадження

мультимедійних технологій при викладанні спеціальних дисциплін, їх використання сприяє глибшому і більш усвідомленому засвоєнню навчального матеріалу, економить час заняття, підсилює та збагачує його інформацією.

Аналіз наукових досліджень і публікацій

Проблемі впровадження й ефективного застосування мультимедійних технологій в освіті присвячено чимало праць, котрі можна систематизувати за двома основними напрямками: розроблення загальних теорій використання мультимедіа та технічні характеристики мультимедіа. Це спеціальні інтерактивні технології, які за допомогою технічних і програмних засобів забезпечують роботу з комп'ютерною графікою, текстом, мовленевим супроводом, високоякісним звуком, статичними зображеннями й відео [3]. Мета дослідження - проаналізувати доцільність використання мультимедійних презентацій у системі дистанційного спеціальних дисциплін.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження

Обмін інформацією є важливим аспектом, як в умовах очного, так і дистанційного навчання. Одним із засобів подання навчального матеріалу за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій є мультимедійна презентація, котра дозволяє краще запам'ятати матеріал, зробивши акценти на основному.

Термін «презентація» (від лат. «prae-sentare» - передаю, вручаю або англ. «present» - представляти) має два значення - широке й вузьке. У широкому сенсі слово презентація - це виступ, доповідь, захист закінченого або перспективного проєкту тощо. У вузькому сенсі слово презентація - це електронний документ. Мультимедійні презентації педагоги здебільшого використовують, як ілюстративний матеріал до занять. Презентації, які супроводжуються зображеннями чи анімацією, є візуально привабливішими, ніж простий текст, вони можуть підтримувати потрібний емоційний настрій, що полегшує сприйняття та запам'ятовування матеріалу [3]. Такі презентації мають на меті проілюструвати розповідь викладача і дають змогу максимально ефективно використати особливості сприйняття кожного здобувача освіти. Можливості анімації дають змогу акцентувати увагу на найважливіших моментах заняття, сприяють розумінню логіки побудови певних висновків, схем, таблиць. Завдяки одночасному використанню графічних, звукових (голосових) та візуально інформаційних ефектів мультимедійна презентація дозволяє викладачу виявити творчість, індивіду-

альність здобувача освіти, уникнути формального підходу до проведення занять. А також можливість для інформаційної підтримки, ілюстрування, використання різноманітних вправ, економії часу й матеріальних засобів, розширення освітнього простору заняття. На ринку програмного забезпечення існує одна з найефективніших програм для створення презентацій - Місгозой РоіегРоіпІ. Зручний інтерфейс програми з широкими можливостями анімації, імпортом різних графічних зображень, відео і звукових матеріалів дає можливість педагогу легко створювати власні презентації. Форми і місце використання презентації на занятті залежать від змісту його і мети.

Мультимедійні презентації можна використовувати на наступних етапах заняття: під час вивчення нового матеріалу; проведення усних вправ; перевірки фронтальних самостійних робіт; перевірки домашніх робіт; розв'язання завдань навчального характеру; закріплення та узагальнення знань.

Цілі презентації мають співпадати з цілями заняття, а саме: по-відомити інформацію (дати повне уявлення про матеріал вивчення); навчити (поєднати здобуті знання з досвідом і поведінкою, щоб перевести знання у практичні дії);

- створити мотивацію (створити умови, щоби здобувач освіти захотів перейти до практичних дій) [5] [4].

При проєктуванні мультимедійної презентації педагогу слід дотримуватися наступних пунктів: вибір теми, мети та завдань (перш ніж приступити до роботи над презентацією, потрібно добре розуміти, про що ми збираєтесь розповісти); створення детального плану (у презентації не повинно бути нічого зайвого, кожен слайд повинен представляти собою необхідну ланку розповіді і працювати на загальну ідею презентації); визначення приблизної кількості слайдів; визначення стилю та оформлення слайдів (необхідно дотримуватись єдиного стилю показу інформації; кожен слайд повинен мати заголовок; оптимально обмежитись двома або трьома шрифтами для всієї презентації; тексти не повинні бути великими); додавання до слайдів графічних та ілюстративних об'єктів; встановлення ефектів анімації (додаткові ефекти не повинні перетворюватись на самоціль, їх потрібно звести до мінімуму та використовувати тільки з метою привернути увагу здобувача освіти до важливих моментів демонстрації); додавання звукового супроводу (звукові та візуальні ефекти не повинні виступати на передній план та перекривати корисну

інформацію); попередній перегляд презентації автором.

Завдяки використанню мультимедійних презентацій у здобувачів освіти спостерігається: концентрація уваги; включення усіх видів пам'яті: зорової, слухової, моторної, асоціативної; більш швидке й глибоке сприйняття навчального матеріалу, який подається; підвищення інтересу до вивчення дисципліни; зростання мотивації до навчання [5].

Отже, бачимо, що мультимедійна презентація - це віртуальний помічник викладача, який дає змогу миттєво повернутися до будь-якого фрагменту навчального матеріалу; без втоми пояснювати матеріал скільки завгодно разів; є компактним і з його допомогою зручно зберігати та переносити інформацію; дає можливість поновлювати інформацію. Окрім того, педагог економить свій час на перевірку завдань та контроль знань.

При викладанні спеціальних дисциплін спеціальності «Будівництво та цивільна інженерія» традиційно на лекційних та практичних заняттях використовуються презентації - набір слайдів, представлених у певному порядку. Як показує досвід, у процесі викладання дисциплін «Інженерна геодезія», «Водопостачання» та «Експлуатація систем водопостачання та водовідведення» викладачі та здобувачі освіти активно та з задоволенням створюють і впроваджують у навчальний процес мультимедійні презентації. Особливу увагу під час створення презентації приділяють формуванню системи інтеграції спеціальних дисциплін. Інтеграція сприяє формуванню в молодших спеціалістів гнучкої системи знань, що може застосовуватись у професійній діяльності.

У традиційному навчанні підготовка навчального матеріалу до заняття викликає низку труднощів, які пов'язані з необхідністю продемонструвати здобувачам освіти динамічні елементи: використання геодезичних інструментів при будівництві та експлуатації систем водопостачання та водовідведення; склад і призначення систем водопостачання та водовідведення; вимоги до їх обслуговування. У такому разі, засобом унаочнення виступають навчальні відео фрагменти, які зручно розмістити і відтворити в межах навчальної мультимедіа-презентації. Дану технологію можна розглядати як пояснювально-ілюстративний метод навчання, основним призначенням якого є організація засвоєння інформації на основі сполучення навчального матеріалу з його зоровим сприйняттям.

Для підготовки мультимедіа-презентації викладачі користуються

як добре відомим програмним засобом - Місгозой PoistPoipI, так і спеціалізованими редакторами: Масгошегіа РіазЬ, Рісаза, РЬоІо^ех Рго8Ьо\\- та ін. Зокрема, програма Рісаза (Ооодіе, Іпс.), дозволяє легко виокремлювати статичні й динамічні зображення з Інтернету; зручно, швидко проектувати як слайд-шоу, так і навчальні фільми; додавати до проекту текстові й звукові коментарі; створювати колажі із статичних зображень; з легкістю завантажувати зображення у веб-альбоми тощо.

Під час використання мультимедіа-презентації у процесі пояснення нової теми з дисциплін потрібно дотримуватися лінійної послідовності кадрів для показу цікавих унаочнень моменти теми. На екрані можуть також з'являтися визначення, схеми, які студенти записують у конспект (за наявності технічних можливостей бажано розробити та розд-рукувати для кожного студента таблиці, для заповнення необхідною інформацією), тоді у викладача, є можливість розповісти більше навчального матеріалу.

Аналіз використання ІКТ у навчальному процесі коледжів у процесі вивчення спеціальних дисциплін дозволяє майбутнім молодшим спеціалістам: реалізувати ідею індивідуалізації та диференціації навчання, що є основними завданнями сучасної системи освіти України; забезпечити позитивну мотивацію навчання за допомогою винахідницьких засобів програми або створення ігрових ситуацій із спеціальних дисциплін; формувати вміння працювати зі значним обсягом якісної інформації; здійснювати експериментально-дослідницьку діяльність; підвищувати ефективність самостійної роботи; формувати вміння приймати оптимальні рішення або варіативні розв'язання складних ситуацій; проводити практичні заняття в умовах імітації в комп'ютерній програмі експерименту; створення та використання інформаційних баз даних, необхідних у навчальній діяльності, забезпечення доступу до мережі інформації; здійснювати комп'ютерну візуалізацію навчальної інформації; розвивати творчі й комунікативні здібності особистості; підготувати особистість інформаційного суспільства.

Запровадження мультимедійних технологій створює умови для інтерактивного спілкування, що на сьогоднішній день є найважливішою складовою навчального процесу. З використанням мультимедійних технологій викладач може подати інформацію в абсолютно новій та ефективній формі, зробити її більш повною, цікавою та наближеною до тематики спілкування, що вивчається. Презентація може проходити не лише в одному напрямку: ставлячи питання, викладач може

залучати здобувачів освіти до обговорення. Це створює умови інтерактивного спілкування та надає їм змогу придбати безцінний досвід публічного виступу, який є незамінним при навчанні у ВНЗ.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Мультимедійні технології при дистанційному навчанні дають змогу забезпечити всебічне, гнучке керування педагогічним процесом за умови розумного та ретельного підбору навчальної інформації. Правильне використання мультимедійних технологій у навчальному процесі ВНЗ піднімає його на якісно новий рівень, позитивно впливає на мотивацію здобувачів освіти до навчальної діяльності, підвищує рівень їхньої спроможності й активності у виборі методів.

Мультимедійні засоби навчання є перспективним і високоефективним інструментом, що дозволяє надати велику кількість інформації у більшому обсязі, ніж традиційні джерела інформації і в тій послідовності, яка відповідає логіці пізнання і рівню сприйняття конкретного контингенту здобувачів освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дистанційна освіта: сучасний та доступний підхід до процесу навчання [Електронний ресурс]. Режим доступу: [Йр8://24гу.иа/егі^саіюпM18iaпi8Iупe.пaVckaппyа.V.8ккo1i.8ккo.i8e.i.yак.p^ai8y^уe.gi18iaпi8Iупa. oзуiia.y.икгауiп i.п1188860](http://eig1saioпM18iaпi8Iупe.пaVckaппyа.V.8ккo1i.8ккo.i8e.i.yак.p^ai8y^уe.gi18iaпi8Iупa. oзуiia.y.икгауiп i.п1188860)

2. Наказ Міністерства освіти і науки України 08 вересня 2020 року № 1115 Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти [Електронний ресурс]. Режим доступу: [кйр8://хакoп.гайa.доу.иа/ia\\8/8Bo\\72094I-20#п2](http://kйp8://хакoп.гайa.доу.иа/ia\\8/8Bo\\72094I-20#п2)

3. *Приходько Л.А., Сьомак О.В., Ройко Л.Л.* Використання додатків Ооодіе для підтримки дистанційного навчання // Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Тенденції та перспективи розвитку освіти, науки та технології в епоху трансформаційних процесів» - Луцьк: Вежа, 2021. С. 207-210.

4. Мультимедійні системи як засоби інтерактивного навчання: посібник / ав.: Жалдак М. І., Шут М. І., Жук Ю. О., Дементієвська Н. П., Пінчук О. П., Соколюк О. М., Соколов П. К. / За редакцією: Жука Ю. О. Київ: Педагогічна думка, 2012. 112 с.

5. *Якубов С.* Дистанційне навчання. Організація процесу. -[Електронний ресурс]. Режим доступу: йрз://e1i8агу.киьд.ейи.иа/ий/ергіпi/6902/1/8.ЅакиBoу^8H8H8.1.IPPO.pд£

